

Informe de gestió de la Fundació TMB, any 2023

Febrer del 2024

Patronat

La Fundació TMB es va constituir l'any 2010 amb la missió de conservar i difondre el patrimoni històric i cultural de TMB, i alhora fomentar i promoure accions de caràcter social per facilitar la inclusió, l'accessibilitat, la sostenibilitat, la cooperació, la solidaritat i els valors del transport públic entre la ciutadania, aspectes que donen suport a la visió i missió de TMB.

El seu patronat està integrat per les persones i entitats següents:

Presidenta:	Laia Bonet Rull
Vicepresident:	Gerardo Lertxundi Albéniz
Director:	Santiago Torres Sierra
Secretari:	Oriol Sagarra Trias
Vocals:	Fundació Privada ECOM, representada per Montserrat García Blasco Fundació ONCE, representada per Enric Botí Castro de la Peña Joaquim Balsera García Raquel Díaz Caro Raül Casas Velo

Els seus objectius

- El foment del transport públic i de la mobilitat urbana de Barcelona i la seva àrea metropolitana, en línia amb el propòsit de les companyies fundadores, fet que contribueix al desenvolupament més sostenible i més equitatiu de la societat.
- L'aportació de valor a l'objecte social de les companyies que conformen el grup TMB.
- L'impuls d'accions que afavoreixin la inclusió de tots els col·lectius, garantint l'accessibilitat universal al transport públic de totes les persones.
- El desenvolupament de projectes socials, culturals, educatius i cívics, així com de promoció i preservació del patrimoni històric i documental de TMB.

**Pla de responsabilitat
social i sostenibilitat.
Agenda 2030**

Pla de responsabilitat social i sostenibilitat – Agenda 2030

Des d'aquest àmbit, s'impulsa la incorporació de criteris d'ASG (ambientals, socials i de bon govern) a l'organització, i es propicia un enfocament de gestió alineat amb el desenvolupament cada cop més sostenible i equitatiu de la societat.

Durant el 2023, s'han dut a terme les actuacions següents:

- S'han celebrat 3 reunions ordinàries del comitè de RSiS, en data 7 de febrer, 8 de maig i 13 de juliol, per al seguiment del Pla i la concreció de properes passes.
- Amb data 31 de març, s'han tancat els objectius indicadors i metes de 2022 amb un nivell d'assoliment del 79 % (amb manca d'informació de 2 àrees de la companyia).
- Amb data 29 d'abril, s'ha elaborat un informe d'alineament del Pla estratègic de TMB al Pla de RSiS.
- Amb data 7 de juliol, s'ha presentat una proposta de 19 indicadors clau de TMB amb criteris de sostenibilitat.
- Al setembre de l'any en curs, s'han tancat els objectius, indicadors i metes de 2023 (amb manca d'informació d'1 àrea de la companyia).
- Amb data 9 de novembre i en col·laboració amb el servei de contractació, s'ha elaborat una proposta de codi de compra responsable per a la introducció de criteris de sostenibilitat als processos de contractació de TMB.
- S'han començat els treballs d'adequació de la companyia a la Directiva 2022/2464, de 14 de desembre, sobre informes de sostenibilitat corporativa (CSRD). Cal realitzar l'estudi de doble materialitat i l'anàlisi de la cadena de valor de cara a l'elaboració de la memòria de sostenibilitat 2024 (per presentar a finals de març de 2025).

Presentació del Pla de responsabilitat social i sostenibilitat (RSiS).

**Dona
i diversitat**

Dona i diversitat

Una organització socialment responsable, com de fet ho és TMB, ha d'abordar necessàriament la diversitat humana com a font de riquesa, tant en l'àmbit intern com en relació a la ciutadania en general. Per tant, es tracta de sistematitzar i dotar de valor estratègic les actuacions orientades a assegurar la igualtat d'oportunitats i la inclusió de tothom, tenint en compte diferents perspectives: gènere, discapacitat, edat, origen o cultura, posant especial atenció a la potenciació del talent femení atès el nivell de masculinització del sector en què treballem.

Durant el 2023, s'han dut a terme les actuacions següents:

Perspectiva de gènere.

- **Impuls de la dona dins de les professions encara molt masculinitzades.** L'organització se suma un any més a iniciatives com el Projecte "*Feel the ZF Power*" impulsat pel Consell de les dones del Consorci de la Zona Franca i el Projecte "*XCelence. Escoles que inspiren*" de la Fundació Bertelsmann, a banda d'ampliar el catàleg del TMB Educa amb xerrades de sensibilització a l'aula, per trencar estereotips de gènere. S'han realitzat un total de 6 activitats.
- **11 de febrer, Dia Internacional de les Dones i les Nenes a la Ciència:** Estudiants de 4rt d'ESO de l'institut Turó de Roquetes visiten les instal·lacions del CON de Triangle, on han tingut l'oportunitat de conèixer i xerrar amb Paula Adame Sánchez, estudiant de CFGS Automoció que està realitzant les pràctiques de la FPDual, i han participat en una xerrada amb les companyes de TMB Yolanda Arnáez Moreno, tècnica especialista en gestió ambiental i enginyera tècnica industrial de la branca electrònica; Natàlia Bigas Torrent, directora del servei

Visita dels estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Turó de Roquetes al CON de Triangle.

Dona i diversitat

d'infraestructures de bus i enginyera tècnica en telecomunicacions i enginyera superior en electrònica, i Sara Marín Segura, tècnica operativa de línies automàtiques i enginyera de tecnologies industrials i màster universitari en enginyeria industrial, que els han parlat de la seva professió com a dones que es dediquen a les àrees STEM.

- **8 de març, Dia Internacional de les Dones.** L'estació de metro Diagonal acull l'exposició "Ciutat de Dones" que gira entorn de: Com seria una ciutat plena de noms de dones? Promoguda per l'Ajuntament de Barcelona, la iniciativa consisteix en la presentació del mapa de metro de Barcelona amb les estacions rebatejades amb noms d'escriptores, activistes, pedagogues, polítiques, artistes, actrius, periodistes, esportistes, metgesses, investigadores, poetesses... Un total de 153 noms de dones que han deixat petjada a la ciutat, però que es troben infrarepresentades en l'espai públic.
- **Guia Llenguatge inclusiu i no sexista.** S'ha presentat el 21 d'abril, durant la Comissió de Mobilitat i Gènere d'ATUC. Actualment està publicada a la intranet per a ús de tota la plantilla dins de l'apartat Publicacions.
- **El 17 de maig,** coincidint amb el **Dia Internacional contra la LGTBI-fòbia** es presenta l'Associació Visibles, persones LGTBIQ+ de TMB.
- **El 29 de juny, emmarcat en el Dia Internacional de l'Orgull,** al Centre LGTBI de Barcelona, té lloc el Col·loqui "TMB Orgull per la diversitat", oferint l'oportunitat de visibilitzar un cop més la diversitat dins l'empresa i la riquesa de compartir experiències. A l'acte, hi intervenen el Sr. Manuel Peinado, president de la Federació Plataforma d'Entitats LGTBI de Catalunya, i el Sr. Javier Rodríguez, comissionat

Imatge de l'exposició "Ciutat de Dones".

Imatge del col·loqui "TMB Orgull per la diversitat".

Dona i diversitat

de polítiques d'infància, adolescència, joventut i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona. El col·loqui, moderat pel company de TMB Albert Piqué, es desenvolupa amb la participació de cinc persones treballadores de la companyia que pertanyen al col·lectiu LGTBIQ+ i que ocupen llocs diversos: agent de Punts d'informació i atenció, conductora de bus, agent d'Atenció al Client, auxiliar d'estació de Telefèric i operador de la T-Mobilitat. Col·laboració en la difusió de l'STEM Women Congress 2022, celebrat el 17 de novembre a l'auditori de CosmoCaixa.

Participació al Pride 2023.

— Presentació de les peces audiovisuals de sensibilització, sota el títol "*Ens mou la diversitat*", s'elaboren quatre peces curtes amb la col·laboració de l'Observatori Contra l'Homofòbia de Catalunya, amb els continguts següents:

Peça 1. Què volen dir les sigles LGTBIQ+?

Peça 2. Distinció entre: Gènere - Identitat de gènere - Expressió de gènere - Orientació sexual - Sexe biològic.

Peça 3. Què és l'LGTBI-fòbia?

Peça 4. Com tractar una persona víctima de l'LGTBI-fòbia?

Imatge de la Pride 2023.

Dona i diversitat

Perspectiva d'origen o cultural

- **El 20 de juny, Dia Internacional de les Persones Refugiades**, en col·laboració amb l'Institut de les Desigualtats, es mostra l'exposició "*On vas? Somnis en via morta*", del fotògraf Roger Grasses, per abordar la problemàtica que les vulneracions de drets humans en matèria migratòria generen, tant en les persones migrants com en llurs famílies.

Perspectiva generacional

- **1 d'octubre, Dia Internacional de la Gent Gran**. Col·laboració amb el Consell Assessor de la Gent Gran amb motiu de la celebració d'aquesta efemèride.

Perspectiva de la discapacitat

- **3 de desembre. Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat**. El 4 de desembre, en col·laboració amb la Fundació Eurofirms, s'acull la campanya "*Canviem l'enfocament?*" instal·lant, a l'estació de metro Arc de Triomf, una creativitat fotogràfica que posa en valor el talent divers, tot propiciant la reflexió i trencant prejudicis envers les persones amb discapacitat.

Imatge de l'exposició "*On vas? Somnis en via morta*".

Imatge de l'exposició "*Canviem l'enfocament*".

Dona i diversitat

Accions per a la prevenció de les violències masclistes

- **Punts violeta.** Enguany s'ha mantingut la instal·lació de Punts Liles, en dies d'afluència massiva i sota petició de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, per prevenir i combatre l'assetjament sexual i per raó de sexe així com conductes LGTBI-fòbiques. Tres Punts Liles itinerants donen cobertura a les set estacions de metro que presten servei dins aquest municipi, durant la revetlla de Sant Joan, la Festa Major de Santa Coloma i Cap d'Any.
- **Espais més amables, espais més acollidors.** Des de projectes estratègics de la xarxa, juntament amb manteniment de senyalització i imatge de metro, s'ha treballat per fer de passadissos, com el de l'estació de Passeig de Gràcia, intercanviadors més agradables. Durant la primera quinzena del mes de novembre, s'inicia la prova pilot, amb la instal·lació d'un vinil de 23m del, amb imatges de l'exterior que provoquen la sensació d'estar caminant pel carrer. També es millora la il·luminació en aquest mateix tram.
- **25 de novembre. Dia Internacional contra la Violència Masclista.** El 27 de novembre, en col·laboració amb la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere, es realitza una activitat al vestíbul de l'estació de metro Universitat, que preveu la lectura del manifest i posterior taller de teatre interactiu a càrrec de la Cooperativa Nuus.
- Fase final de l'estudi liderat pel BEI sobre la **implementació dels plans per a la prevenció de l'assetjament** a les xarxes de transport de TMB.

Prova pilot al passadís de Passeig de Gràcia dins el projecte "Espais més amables, espais més acollidors".

Imatge de l'activitat al vestíbul de l'estació Universitat pel Dia Internacional contra la Violència Masclista.

Projectes socials

Projectes socials

Des d'aquest àmbit es promou la cultura de la cooperació i la solidaritat mitjançant actuacions adreçades a la plantilla i es propicien col·laboracions amb els col·lectius més vulnerables i amb el tercer sector d'acció social, materialitzant el compromís de TMB amb el desenvolupament equitatiu de la societat.

Durant el 2023, s'han dut a terme les actuacions següents:

- I. Serveis solidaris per a la mobilitat:** 35 serveis solidaris de bus, amb la col·laboració de 17 professionals voluntaris diferents, que han ocupat 116 hores i han beneficiat 616 persones de col·lectius en risc d'exclusió social. Cal destacar la valoració positiva d'aquesta activitat tant per part de les entitats, que destaquen el tracte humà de les persones que la fan possible, com per part del voluntariat TMB, que afirma sentir-se orgullós de la seva empresa.

**35 serveis
solidaris de bus**

**17 professionals
voluntaris**

**116 hores
emprades**

**616 persones
beneficiades**

Projectes socials

II. Tallers per al foment de l'autonomia al metro: S'ha reprès aquesta activitat que té com a finalitat acostar a les instal·lacions i dependències de la xarxa de metro persones amb necessitats especials de mobilitat, per tal que es familiaritzin amb l'entorn i adquireixin confiança per al seu ús. Se n'han desenvolupat un total de 5 amb la participació de 6 persones voluntàries diferents que hi han invertit 13 hores. I han beneficiat 50 persones amb discapacitat.

III. Col·laboracions en difusió: Se n'han acordat un total de 105, per donar a conèixer iniciatives/esdeveniments/campanyes d'entitats del tercer sector social mitjançant canals de comunicació propis de TMB.

IV. Murals a la xarxa de metro, amb la col·laboració de Justícia i Pau: Les tres obres guanyadores del concurs "*Murals per la pau*" llueixen des del mes d'abril a les andanes de l'estació Diagonal L3, tot reivindicant l'art com a eina de transformació social.

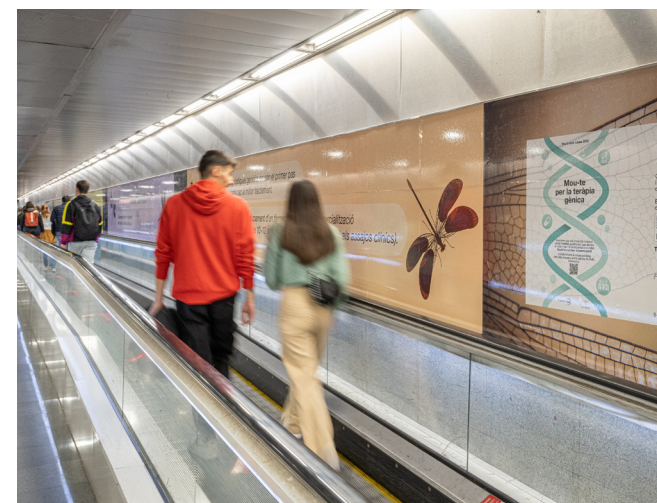

Imatge del mural guanyador del primer premi del concurs "*Murals per la pau*".

Projectes socials

V. Tria la teva causa i Mou-te 2023. 13a edició d'aquest projecte, procés de participació de la plantilla TMB per escollir la principal iniciativa solidària de l'any. La lluita contra la leucèmia i altres malalties oncològiques de la sang ha estat el projecte presentat per la treballadora Beatriz Mera Valladares, escollit majoritàriament per la plantilla (amb el 28,17 % dels vots), i constitueix, per tant, la causa motivadora de la principal iniciativa solidària de la companyia. Així, durant el darrer trimestre de l'any, es realitzen les activitats següents de conscienciació i sensibilització, de la mà de la Fundació Josep Carreras:

- Del 7 de novembre al 31 de desembre, campanya divulgativa amb suports propis (articles a la intranet, quatre episodis de pòdcast, cartelleria interna, emissió spot a MouTV, opis digitals, xarxes socials, web TMB i falca emesa a la megafonia de la xarxa de metro).
- Del 16 de novembre al 31 de desembre, exposició "*El millor anunci del món*" al passadís de l'intercanviador de metro Diagonal amb FGC.
- 14 de desembre, contacontes "*El bebé forçut*" a càrrec de les companyes Beatriz Mera (impulsora de la iniciativa) i Estrella León, seguit de la confecció d'un mural il·lustratiu, amb la participació d'alumnes de 2n i 3r de primària de l'escola Torrent d'en Melis del Guinardó.
- 19 de desembre, al vestíbul de metro Universitat, xerrada col·loqui a càrrec del Dr. Felipe Macías i acció de captació de donants de moll de l'os.

Imatge de l'exposició "Mou-te per les teràpies gèniques" a l'intercanviador de Diagonal.

Projectes socials

VI. Donacions:

30 Títols de viatge de 5 dies per als assistents a la sessió regional del Parlament europeu dels joves celebrada a Barcelona al febrer de l'any en curs.

TMB
Educa

TMB Educa

Aquest projecte té la missió de dissenyar i dur a terme un seguit d'accions orientades a contribuir a la construcció d'un model educatiu que incorpori els valors de la mobilitat sostenible, segura i equitativa, mitjançant el desplegament de diferents programes d'actuació (tallers de mobilitat i accions formatives destinades a col·lectius diversos: escolars, universitaris i gent gran). Així, es treballa el vincle entre mobilitat i civisme per aconseguir quatre objectius concrets:

- Fomentar un canvi cultural incidint en els hàbits i les actituds sobre la mobilitat de la ciutadania.
- Promoure una mobilitat sostenible i segura que comporti un canvi d'ús de l'espai urbà.
- Educar amb la finalitat de millorar la manera de moure's d'acord amb els criteris i els principis de sostenibilitat i seguretat.
- Impulsar actituds cíviques a la mobilitat de la ciutadania: respecte per les instal·lacions i els serveis i millora de la convivència amb la resta de persones usuàries.

TMB Educa

Durant el 2023, s'han dut a terme les actuacions següents:

I. **Visites educatives** a les instal·lacions de TMB, se'n van fer un total de 191 amb participació de 4.457 alumnes, durant el curs acadèmic 2022-2023 i, durant el vigent, se n'han realitzat 50 amb l'assistència d'un total de 1.383.

II. **Tallers TMB es mou per l'educació**, que tenen com a objectiu prevenir l'abandonament prematur dels estudis entre nois i noies que cursen 3r i 4t d'ESO, mitjançant la coneixença de TMB i els diferents perfils professionals que hi tenen cabuda. Hi han participat 60 alumnes dels centres: l'Institut d'educació secundària Milà i Fontanals, Institut Barcelona Congrés (curs 2022-23), Institut Salvat Papasseit (curs 2023-24) han pogut interactuar amb diferents professionals que treballen a la companyia.

III. **Hem ampliat el catàleg de visites educatives**, incorporant-ne dues més que s'imparteixen a l'aula i amb l'objectiu de trencar estereotips de gènere:

- “Ens mou la diversitat” (educació secundària 1r i 2n cicle)
- “Talent en moviment” (educació secundària 2n cicle)

Imatges d'una de les activitats de TMB Educa.

TMB Educa

IV. **Definició de la primera activitat digital del projecte educatiu,** “*Els més petits visiten l'estació*”, pensada com a complement a l'aula de la visita presencial o com a recurs adequat per conèixer la xarxa de metro a distància. Estarà disponible al web de la Fundació TMB durant el primer trimestre de 2024.

V. **Segell de qualitat:** Realització de la formació necessària per a la renovació del Segell de Qualitat Educativa del Consell de Coordinació Pedagògica.

VI. **Altres activitats:** Des de TMB Educa s'han dut a terme algunes accions especials coincidint amb dates assenyalades i esdeveniments de ciutat. Aquestes han estat:

- 22/4/2023: Teatralització del conte infantil “*La Petita Història del Bus*”, coincidint amb la diada de Sant Jordi. L'acció va tenir com a convidats els nens i nenes de 2n de primària de l'escola Rius i Tauler de Barcelona.
- 06/6/2023: Vam dur a terme novament la teatralització de “*La Petita Història del Bus*” durant la jornada d'exhibició de vehicles clàssics a l'avinguda de Maria Cristina.

Imatge d'una de les activitats de TMB Educa.

Projectes culturals

Projectes culturals

Des d'aquest àmbit, es promocionen i s'organitzen activitats de potenciació de l'art i la cultura a les instal·lacions de TMB, tot aportant un valor afegit a l'experiència de viatge a les xarxes de metro i bus i generant sinergies amb el sector associatiu i institucional del món cultural de Barcelona i la seva àrea metropolitana.

Durant el 2023, s'han dut a terme les actuacions següents:

I. **Convenis marc de col·laboració**, per a la realització d'accions conjuntes de divulgació i promoció de projectes culturals impulsats per institucions del nostre entorn. S'han prorrogat els acords subscrits amb l'Auditori de Barcelona, el Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), el Gran Teatre del Liceu, la Fundació Miró i el Palau de la Música Catalana. Així mateix, estem en converses per a la formalització d'una nova aliança amb el Teatre Nacional de Catalunya (TNC).

II. **Concurs de Relats Curts de TMB (17a edició)**. El mes de febrer s'inicia la campanya de difusió d'aquesta iniciativa, amb una nova col·laboració amb Biblioteques de Barcelona i la xarxa de biblioteques de la Diputació de Barcelona, amb un nou enfocament de fomentar més la participació i la creativitat entre els centres educatius, els infants i els joves. S'hi han presentat un total de 1.291 relats, el que representa un 66% més de participació respecte de l'edició anterior. L'acte de lliurament de premis se celebra el 20 de juny a l'auditori de la Biblioteca Jaume Fuster de Barcelona.

Imatge de l'acte d'entre de premis del 17è Concurs de Relats Curts de TMB.

Projectes culturals

III. **Nit dels Museus, celebrada el 13 de maig.** La Fundació hi participa obrint les portes de l'Espai Mercè Sala, amb la proposta expositiva "Picasso i Catalunya, una empremta indeleble", un recorregut biogràfic del vincle de Picasso amb Barcelona i altres punts de Catalunya, en col·laboració amb el Museu Picasso de Barcelona.

IV. **Subtravelling Festival:** el 30 de gener es va celebrar l'acte de lliurament de premis de la 13a edició d'aquest concurs.

Sota el lema "Inspira't en els grans", s'ha posat en marxa la 14a edició d'aquest Festival i alhora concurs internacional de curtmetratges en col·laboració del "Seoul Metro International Subway Film Festival" (SMIFF) i nous col·laboradors locals. Comença el mes d'octubre i es preveu que finalitzi el primer trimestre de 2024 amb la celebració de l'acte de lliurament de premis als cinemes Filmmax Gran Via.

V. **Música al Metro:** S'han incorporat 10 nous punts de música en viu a la xarxa de metro, i actualment s'arriba a un total de 52, per tal que persones de l'Associació de Músics de Carrer (AMUC) puguin disposar d'un espai públic per interpretar els seus repertoris i, alhora, contribuir a una experiència de viatge més acollidora i agradable. El 17 de març s'organitza una nova edició de proves d'ideïtat, per a la captació de talent, fruit de la qual van superar les proves 45 nous músics. El 21 de juny, coincidint amb el Dia Europeu de la Música, s'ofereix una mostra conjunta de música en viu a l'estació de metro Diagonal per posar en valor la tasca d'AMUC a la xarxa de metro. Finalment, el 16 de desembre, al vestíbul de metro d'Universitat té lloc una nova edició del festival "Música al metro", amb una quarantena actuacions en directe durant tot el dia, a càrrec d'artistes de l'AMUC.

Imatge de l'acte de lliurament de premis "Seoul Metro International Subway Film Festival" (SMIFF).

Imatge del festival "Música al metro" al vestíbul de metro d'Universitat.

Projectes culturals

VI. Exposicions temporals a l'espai Mercè Sala:

- “*Metròpolis d'avingudes*”, promoguda per l'AMB, exposició oberta al públic el 19 de setembre de l'any anterior i visible fins al 3 de febrer de 2023, és el resultat d'un concurs d'idees, nusos i cruïlles, per explicar el paisatge metropolità del futur de les avingudes.
- “*Dissenyant per a tothom*”, el resultat del procés de cocreació engegat per TMB, alumnes d'Elisava i el Barcelona Centre de Disseny (BCD) amb l'objectiu de dissenyar nous recolzabraços per a les estacions de metro. Es va poder veure del 8 de febrer al 28 d'abril.
- “*Picasso i Catalunya, una empremta indeleble*”, promoguda pel Museu Picasso en col·laboració amb la Fundació TMB, visible del 10 de maig al 2 de juny, fent un recorregut biogràfic, amb fotografies de la seva obra i dels indrets de Catalunya on Picasso va fer estades durant la seva vida, especialment, la ciutat de Barcelona.
- “*Paisatges habitacionals*”, promoguda per l'IMPSÒL/AMB, exposada del 7 de juny al 30 d'agost, explica el diàleg entre paisatges habitacionals i projectes d'arquitectura d'habitatge social de Catalunya i d'arreu d'Europa i el món, en el marc d'un congrés internacional de polítiques d'habitatge col·lectiu promogut per l'Institut Metropolità del Sòl de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- “*Un viatge per la història de la prevenció de riscos laborals*”, projecte expositiu impulsat per l'Institut Català de Seguretat i Salut Laboral de la Generalitat de Catalunya, amb el suport de l'àrea de salut i prevenció de TMB, fa un recorregut pel cartellisme del segle XX vinculat a la prevenció de l'accidentalitat i els riscos als llocs de treball. S'exhibeix del 30 d'agost al 30 de novembre.

Imatges de l'exposició "Metròpolis d'avingudes" a l'Espai Mercè Sala.

Projectes culturals

- “*Climate Awards* de fotografia i vídeo, una mostra impulsada per la plataforma digital Agora Worldwide Awards, que recull les fotografies i els vídeos guanyadors i finalistes dels Climate Awards. Es pot veure des de l’11 de desembre fins al 30 de gener de 2024.

VII. Altres intervencions a la xarxa de metro

- Col·laboració al festival internacional Maria Canals: Del 17 al 30 de març, col·locació d’un piano de mitja cua al vestíbul de metro de Diagonal perquè tothom que vulgui el pugui tocar i programació d’actuacions a càrrec de pianistes de prestigi aportats per l’organització.
- Tast del festival “*Dansa metropolitana*” promogut per l’ICUB, el 23 de març a l’estació de metro Zona Universitària de l’L9 Sud.
- Acció de xaranga promoguda per El Terrat, l’11 de maig a l’estació d’Universitat, per a la difusió de l’espectacle musical “*Chakapum*”.
- Presentació de la 30a edició del Festival “*Ciutat Flamenco*”, organitzada per Taller de Músics el 4 d’octubre al vestíbul de metro d’Universitat. L’edició d’enguany centra el seu lema “*Ciudad conectada*” i la seva imatge en la xarxa de metro de TMB.
- Exposició fotogràfica “*Antic mercat del peix: passat i futur*”. Promoguda per la UPF i Mercabarna, amb la col·laboració de la Fundació TMB, explica el projecte de recuperació de l’espai on va estar instal·lat el Mercat del Peix de Barcelona per a la construcció d’un complex de recerca biomèdica, biodiversitat i benestar planetari. S’exhibeix del 7 d’octubre al 15 de novembre a l’estació de metro de l’L4 Ciutadella-Vil·la Olímpica.

Imatge del vestíbul de metro de Diagonal d’una de les actuacions del festival internacional Maria Canals.

Imatge de l’exposició “*Antic mercat del peix: passat i futur*” a l’estació de metro de l’L4 Ciutadella-Vil·la Olímpica.

Patrimoni històric

Patrimoni històric

Fonamentat en la custòdia i la promoció del fons patrimonial de TMB, aquest àmbit s'encarrega de vetllar per la conservació de vehicles antics, documentació, edificis històrics, objectes i materials catalogats que són testimoni de la història del transport públic de Barcelona i la seva àrea metropolitana, amb l'horitzó de la creació d'una exposició única i permanent del transport públic.

Durant el 2023, s'han dut a terme les actuacions següents:

I. Participació de vehicles històrics a esdeveniments de ciutat:

Cavalcada de Reis, Acte de cloenda del Centenari de Bus, activitat educativa a la diada de Sant Jordi, setmana de la mobilitat de Cornellà, festa major del barri d'Horta i acte de celebració del Dia Mundial de la Gent Gran.

II. Declaració de BCIN per a dotze vehicles de la Fundació TMB:

El 23 maig de 2023, el Govern de la Generalitat aprova la declaració de Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) de 30 elements singulars del patrimoni ferroviari català. 12 d'aquests elements pertanyen a la Fundació TMB, fet que la situa com l'entitat de Catalunya amb més béns ferroviaris catalogats d'interès nacional. Aquests vehicles són: tramvia de Cavalls n.2 (any 1888), 7 tramvies elèctrics de Tramvia Blau números 2, 5, 6, 7, 8, 10 i 129 (anys 1901-1904), primer metro del Gran Metropolità (any 1924), tramvia 867 (any 1924) i primer metro del Metro Transversal (any 1926), Tramvia elèctric 1 Mataró-Argentona (any 1928).

Imatge de la cloenda del centenari de bus.

Patrimoni històric

III. Creació de la Comissió organitzadora Centenari de metro.

El 7 de febrer es constitueix el grup multidisciplinari per a la definició del pla de treball i el programa d'activitats commemoratiu d'aquesta efemèride, que es desplegarà partint del 30 de desembre de 2024 i durant tot l'any 2025.

IV. **Exposició d'Autobusos Clàssics Barcelona.** Esdeveniment organitzat per TMB, la Fundació TMB, Sagalés i l'Associació per a la Recuperació i Conservació d'Autobusos (ARCA). Se celebra el 6 de juny amb la voluntat de posar en valor el patrimoni i la història del transport col·lectiu urbà de viatgers en autobús. A l'edició d'enguany s'han mostrat deu autobusos històrics i sis autobusos de nova generació, com el model EBUS-12 i l'URBINO 12 ELECTRIC.

V. **Participació de vehicles històrics en l'UITP Global Public Transport Summit.** El congrés té lloc del 4 al 7 de juny a Fira Barcelona, i una selecció dels autobusos històrics són convidats a participar-hi per il·lustrar el passat d'aquest sistema de transport.

VI. **Actuacions de digitalització de l'arxiu fotogràfic:** Continua la publicació d'imatges a Videoma, el programari de gestió de continguts multimèdia de TMB. Aquest any s'han digitalitzat i documentat 6.900 imatges històriques. A la finalització de l'any, l'arxiu fotogràfic digital sumará 19.100 imatges. Enguany s'ha finalitzat la digitalització de la col·lecció d'imatges de les Escoles Comercials Montserrat (1945-1985), i actualment s'està treballant en la documentació de la col·lecció d'imatges de Metro.

Imatges de l'exposició d'Autobusos Clàssics Barcelona.

Patrimoni històric

V. **Exposició visitable:** es continua treballant en la identificació d'un espai adequat que allotgi una exposició permanent i única del transport a la ciutat de Barcelona, amb l'objectiu prioritari de preservar i fer difusió del fons patrimonial de TMB.

Imatges de vehicles històrics a l'UITP Global Public Transport Summit.

**Accessibilitat
universal**

Accessibilitat universal

L'activitat del Servei d'Accessibilitat Universal s'ha orientat en els eixos següents:

- Seguiment de 40 projectes en desenvolupament mitjançant l'eina de gestió Codi Operatiu d'Accessibilitat Universal.
- Consolidar la innovació en la cerca de solucions a barreres pendents d'eliminar.
- Mantenir la participació i diàleg social com a eina de cocreació.
- Assessorar i acompanyar la resta de professionals de l'empresa per incorporar els criteris de disseny per a tothom en els seus projectes.

Actuacions destacades el 2023:

Les actuacions més significatives desenvolupades en l'àmbit de l'accessibilitat universal han estat:

– Metro:

1. **Prova pilot del sistema *Gap filler*** per minimitzar el gap horitzontal a les estacions d'Ernest Lluch L5 i Pl. Catalunya L1.
2. **Prova pilot de suport isquiàtic i reposabraços.** Prova pilot realitzada amb material reciclat i validada per entitats de la discapacitat a les estacions d'Universitat i La Sagrera.

Imatge de la prova pilot del sistema *Gap filler*.

Imatge de la prova pilot del suport isquiàtic i reposabraços.

Accessibilitat Universal

3. **Nou mapa de la xarxa de metro** que simplifica les relacions entre línies de metro i enllaços, fet que en millora la lectura i comprensió.
4. **Mapa en relleu de la xarxa de metro.** Impressió d'un plànol actualitzat i d'una guia explicativa en braille.
5. **Nous trens i remodelació de la sèrie 5.000.** Definició i seguiment del procés tècnic de la licitació i recepció dels trens en compliment de la normativa i criteris d'accessibilitat en la distribució interior dels espais i elements d'accessibilitat.
6. Anàlisi de millores d'accessibilitat a l'estació d'Ernest Lluch L5.
7. Anàlisi d'accessibilitat i mesures per adoptar pel tall d'estiu L4 Verdguer-Bogatell.
8. **Digitalització de la informació a les noves pantalles dels trens.** Millora en la comunicació i informació fent ús dels criteris d'accessibilitat, lectura fàcil i llenguatge clar.
9. **Implementació del sistema NaviLens** a la xarxa ETS de Bilbao i a Ferrocarrils de la Generalitat de València.

Disseny del nou plànol de metro.

Imatges del mapa de metro en relleu.

Accessibilitat Universal

— Bus:

10. **Presentació a la Comissió econòmica per Europa de les Nacions Unides** d'un document de proposta amb millores d'accessibilitat al Reglament 107 de la fabricació d'autobusos.
11. **Creació de protocol d'evacuació de persones amb mobilitat reduïda** a bord del bus.
12. **Nova senyalització a bord del bus.** Actualització i canvi a la representació gràfica de les Condicions d'ús a bord del bus. El canvi consisteix a passar del text normatiu a la utilització de pictogrames de fàcil comprensió.
13. **Nou sistema d'informació a l'usuari a bord del bus en noves pantalles.** Millora en la comunicació i informació fent ús dels criteris d'accessibilitat, lectura fàcil i llenguatge clar.
14. **Aprovació i publicació de la proposta de canvi del Reglament de viatgers de l'AMB,** que incorpora criteris en l'ús de l'espai i seients reservats i l'accés per rampa de caminadors, escúters i cotxets de posicionament.
15. **Millora d'eficiència de la reparació de rampes al bus.** Arribar a l'eficiència del manteniment mitjançant la millora en els processos de reparació.
16. **Anàlisi d'encaminaments a parades de bus.** En col·laboració amb tècnics de l'IMPD per identificar actuacions de millores entorn de parades.
17. **Trobada per impulsar la creació d'una comissió d'accessibilitat** a l'ATUC a l'àmbit bus.

Imatge de la presentació a la Comissió econòmica per Europa de les Nacions Unides.

Nou disseny de senyalització a bord bus.

Accessibilitat Universal

— **Accions comunicatives per al personal de conducció de TB, agents d'atenció i personal de seguretat de metro, sobre els gossos d'assistència i pautes per a la convivència canina a metro.**

— **Pautes d'atenció al client amb discapacitat intel·lectual en col·laboració amb Dincat.** Dirigides al personal de conducció de TB i als agents d'atenció al client de FMB.

— **Creació de l'espai "Accessibilitat Universal" al Campus TMB.** Repositori formatiu a l'àmbit de l'accessibilitat universal, i normes d'aplicació que milloren l'atenció al client divers per a tots els empleats de TMB.

— **Actualització dels materials pedagògics a l'àmbit de metro.** L'objectiu és la formació al personal d'atenció al client i comandaments vers l'atenció al client divers, i donar a conèixer els diferents elements d'accessibilitat implementats a la xarxa. Inclou pautes d'atenció a persones amb discapacitat, persones grans i altres col·lectius, i també un manual per a les persones usuàries de metro amb discapacitat cognitiva.

— **Formació NaviLens i Beacons.** Es continua amb els tallers formatius en format presencial als diferents col·lectius de discapacitat visual, afiliats de l'ONCE, usuaris de l'Associació Discapacitat Visual Catalunya, B1+B1+B3 i de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona per donar a conèixer aquestes noves eines digitals orientades a donar servei a les persones amb discapacitat visual.

— **Formació sobre orientació al client per a personal de conducció de TB.** Desenvolupament de continguts i col·laboració amb Formació.

B Pautes per donar suport a una persona amb discapacitat intel·lectual com a usuària de BUS

1. Si tens un ganyal que una persona amb discapacitat intel·lectual t'ha deixat, dirigit-la a un lloc on hi hagi un cotxe amb un conductor.
2. Donar instruccions clares, concises i amb paraules senzilles.
3. Si no tens una persona adulta, parlar amb una persona adulta i no com a un infant.
4. Donar suport i respecte al meu ritme.
5. Quan hi ha una incidència explicar que he de fer per a poder seguir el meu itinerari.
6. Quan hi ha una incidència explicar que he de fer per a poder seguir el meu itinerari.

B Pautes per donar suport a una persona amb discapacitat intel·lectual com a usuària de BUS

1. **De tant en tant i per a una persona usuària habitada de bus.**
Dirigit-la a un lloc on hi hagi un cotxe amb un conductor. Si té un ganyal que una persona amb discapacitat intel·lectual t'ha deixat, dirigit-la a un lloc on hi hagi un cotxe amb un conductor.
2. **Donar instruccions clares, concises i amb paraules senzilles.**
Evitar frases amb moltes paraules. Si cal, fer-ho de forma amable, sense exigir-li que sigui més ràpid o més lent.
3. **Si no tens una persona adulta, parlar amb una persona adulta i no com a un infant.**
Evitar frases com "no ho has fet bé" o "no ho has fet així".
4. **Donar suport i respecte al meu ritme.**
Totes les persones tenim ritmes diferents, respecta el meu ritme.
5. **Quan hi ha una incidència explicar que he de fer per a poder seguir el meu itinerari.**
Explicar-me el problema i les opcions que t'ofereixis. Si cal, fer-ho de forma amable, sense exigir-li que sigui més ràpid o més lent.
6. **Quan hi ha una incidència explicar que he de fer per a poder seguir el meu itinerari.**
Explicar-me el problema i les opcions que t'ofereixis. Si cal, fer-ho de forma amable, sense exigir-li que sigui més ràpid o més lent.

M 10 pautes per donar suport a una persona amb discapacitat intel·lectual com a usuària del metro

1. Si tens un ganyal que una persona amb discapacitat intel·lectual t'ha deixat, dirigit-la a un lloc on hi hagi un cotxe amb un conductor.
2. Donar instruccions clares, concises i amb paraules senzilles.
3. Si no tens una persona adulta, parlar amb una persona adulta i no com a un infant.
4. Donar suport i respecte al meu ritme.
5. Quan hi ha una incidència explicar que he de fer per a poder seguir el meu itinerari.
6. Quan hi ha una incidència explicar que he de fer per a poder seguir el meu itinerari.

M 10 pautes per donar suport a una persona amb discapacitat intel·lectual com a usuària del metro

1. **Tindre cura amb una persona usuària habitada de bus.**
Evitar frases amb moltes paraules. Si cal, fer-ho de forma amable, sense exigir-li que sigui més ràpid o més lent.
2. **Donar instruccions clares, concises i amb paraules senzilles.**
Evitar frases amb moltes paraules. Si cal, fer-ho de forma amable, sense exigir-li que sigui més ràpid o més lent.
3. **Si no tens una persona adulta, parlar amb una persona adulta i no com a un infant.**
Evitar frases com "no ho has fet bé" o "no ho has fet així".
4. **Donar suport i respecte al meu ritme.**
Totes les persones tenim ritmes diferents, respecta el meu ritme.
5. **Quan hi ha una incidència explicar que he de fer per a poder seguir el meu itinerari.**
Explicar-me el problema i les opcions que t'ofereixis. Si cal, fer-ho de forma amable, sense exigir-li que sigui més ràpid o més lent.
6. **Quan hi ha una incidència explicar que he de fer per a poder seguir el meu itinerari.**
Explicar-me el problema i les opcions que t'ofereixis. Si cal, fer-ho de forma amable, sense exigir-li que sigui més ràpid o més lent.

Imatges d'algunes de les pautes d'atenció al client amb discapacitat intel·lectual.

Accessibilitat Universal

Reptes i objectius per treballar el 2024

Actuacions per una accessibilitat universal al transport públic:

1. Actuacions per a la millora del GAP a les andanes de metro

- Anàlisi de la prova pilot de *Gap filler* a andanes i la seva escalabilitat a la resta d'estacions afectades.
- Recol·locació de vuit rampes metàl·liques a la xarxa de metro per minimitzar el gap vertical.
- Repte d'innovació (compra pública d'innovació) per minimitzar el gap de les andanes en corba.

2. Projectes d'obra a metro

- Revisió, seguiment i propostes de millora a les obres de rehabilitació a Espanya L1-L3 i Maragall L5.
- Revisió, seguiment i propostes de millora dels enllaços de PI. Catalunya L1-L3, Pg. de Gràcia L2-L3 i L4, Sants Estació L3-L5 i Clot L1-L2.

3. Projectes de millora a les estacions de metro

- Seients isquiàtics i reposabraços, implementació a la xarxa de metro.
- Implementació del protocol de revisió del sistema acústic a distribuïdores de metro.
- Proposta tècnica d'accessibilitat a noves pantalles d'andanes i vestíbuls; Sistema Informació Multimodal al Passatger.
- Implantació del mapa en relleu a punts de la xarxa de metro.
- Anàlisi de millora de la detecció d'esglaons de les escales d'accessos a metro.
- Impulsar l'accessibilitat cognitiva: *wyfinding*, NaviLens, etc.

Accessibilitat Universal

4. Projectes lligats amb els trens

- Revisió i seguiment dels requisits de compra de nous trens.
- Millora del contrast de color a les barres de subjecció dels trens.
- Proposta tècnica d'accessibilitat a noves pantalles a bord dels trens:
Sistema Informació Multimodal al Passatger.

5. Projectes a la xarxa bus

- Reglament 107, accions de consolidació del canvi de reglament per a la fabricació d'autobusos que incorpora i unifica criteris d'accessibilitat.
- Parada ideal de bus. Col·laboració amb l'AMB per als criteris que cal tenir en compte per a una parada accessible.
- Pilot i avaluació del contrast de color a les barres de subjecció dels busos.
- Actualització i canvi en la representació gràfica de les Condicions d'Ús a bord del bus. Fer ús d'una nova iconografia de fàcil comprensió i llenguatge clar.
- Comunicació dels canvis del Reglament de viatges de l'AMB per potenciar l'accessibilitat a la xarxa de bus.
- Constitució de la Comissió d'accessibilitat en ATUC de l'àmbit bus, per compartir les millors pràctiques i alinear visions. Creació de dos subgrups de treball dins de la Comissió per tractar les condicions d'accessibilitat de les parades i la millora de la mobilitat de les persones grans.
- Millores en el procés d'àudio a les PIU.
- Evolució del nou sistema d'informació implementat a tota la flota el 2023 i que millora la informació.
- Potenciar l'ús dels codis ddTags a les parades de bus per a la digitalització de la informació de servei.

Accessibilitat Universal

6. Atenció als clients

- Seguiment de les millores d'accessibilitat implementades als Punts TMB d'atenció presencial: vídeo interpretació llengua de signes, mobiliari accessible, anell inductiu i d'altres mesures d'accessibilitat.
- Projecte d'atenció a persones amb autisme, en col·laboració amb la Federació Catalana d'Autisme.
- Implementació de l'adjudicació del concurs del Contact Center de TMB, que ha estat adjudicat a llunion.
- Anàlisi de possibles actuacions dirigides a millorar les condicions de viatge de les persones amb discapacitat orgànica.

7. Projectes transversals

- Anàlisi i revisió del nou Codi d'accessibilitat i mesures per implementar a la xarxa i serveis de TMB.
- Implantació del nou mapa de la xarxa de metro que en millora la lectura i comprensió gràcies a l'estructura geomètrica que ordena i simplifica les relacions entre línies de metro i enllaços.
- Presentació del nou plànol de metro en relleu i guia en braille.
- Unificació de criteris tècnics per a l'elaboració de pictogrames universals en el transport públic. Projecte desenvolupat des d'ATUC, liderat per TMB i que té la col·laboració del CEAPAT i UNE.
- Persones grans, accions per a la millora i la seguretat en la seva experiència de viatge a bord del bus.
- En col·laboració amb el Consell de persones grans de l'Ajuntament de Barcelona, desenvolupament d'unes jornades de mobilitat i seguretat per a persones grans.
- Conveni Dincat i ASPREH, inici d'accions per millorar l'accessibilitat cognitiva i visual.
- Continuació de projectes de *Wyfinding*, com a continuació de la primera fase que identifica actuacions per desenvolupar amb visió de clients, lligats a una millora en la identificació i orientació a les xarxes de bus i metro.

Accessibilitat Universal

- Presentació de la guia per a la persona usuària i pautes d'atenció a persones amb discapacitat cognitiva al metro i al bus.
- Campanya de sensibilització al transport públic per conscienciar de l'ús d'espais i seients reservats i prioritització d'ús a l'ascensor per a persones amb discapacitat i mobilitat reduïda.
- Actualització dels materials pedagògics a l'àmbit de bus. L'objectiu és formar el col·lectiu de conductors vers l'atenció al client divers, i donar a conèixer els diferents elements d'accessibilitat implementats a la xarxa. Inclou pautes d'atenció a persones amb discapacitat, persones grans i altres col·lectius.

**Mobilitat
amb
valors**

FUNDACIÓ **TMB**